Αρχείο

'Αθήνα 1 'Ιουνίου 1982

'Αρχείο-Λόγοι
39.2

'Ομιλία τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας κ. Κων/νου Σημίτη

στούς ξένους ἀνταποκριτές

Πτυχές τοῦ 'Ελληνικοῦ αἰτήματος στίς Εὐρωπαϊκές Κοινότητες, γιά εἰδικές ρυθμίσεις στόν ἀγροτικό τομέα.

I) 'Η σημασία τοῦ τομέα τῆς γεωργίας στήν 'Ελλάδα

'Η 'Ελλάδα βγῆκε ἀπό τόν δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο μέ κατεστραμμένη οἰκονομία. 'Από τό 1960 καί μετά πέρασε ἀπό τό στάδιο τῆς ὑπανάπτυξης σέ μιά διαδικασία ὁλοκλήρωσης τῆς καπιταλιστικῆς ἀνάπτυξης. Ἔτσι, ὁ τομέας τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἄρχισε νά χάνει προοδευτικά σέ σπουδαιότητα ὅσο προχωροῦσε ἡ ἀνάπτυξη τοῦ βιομηχανικοῦ τομέα.

'Ενῶ στά 1950 ὁ ἀγροτικός τομέας συμμετεῖχε μέ 32% στό ἀκαθάριστο ἐγχώριο προϊόν, ἡ συμμετοχή τοῦ γεωργικοῦ τομέα στό σύνολο τοῦ 'Ακαθάριστου 'Εγχώριου Προϊόντος μειώθηκε σέ 14,5% τό 1980, παρά τήν ἐτήσια αὔξηση τοῦ ἀκαθάριστου γεωργικοῦ προϊόντος κατά τό διάστημα 1968-1980 πού ἦταν ἴση μέ 3.5%.

Στόν τομέα τῆς ἀπασχόλησης, οἱ μεταβολές ὑπῆρξαν δραματικές ἀφοῦ μέσα σέ λίγο διάστημα οἱ ἀπασχολούμενοι στό γεωργικό τομέα μειώθηκαν δραστικά μέ ἰσχυρές κοινωνικοοικονομικές ἐπιπτώσεις. Σ' αὐτό σημαντικό ρόλο ἔπαιξε ἡ μαζική μετανάστευση κύρια στή δεκαετία τοῦ 1960 παρά ἡ ἀπορρόφηση ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀπό τή βιομηχανία.

./.

Τό 1961 οἱ ἀπασχολούμενοι στή γεωργία ἀποτελοῦσαν τό 56% τῶν ἀπασχολουμένων στό σύνολο τῆς οἰκονομίας ἐνῶ τό 1971 τό 40%. Σήμερα ὑπολογίζεται ὅτι στόν ἀγροτικό τομέα ἀπασχολεῖται τό ἕνα τρίτο περίπου τοῦ οἰκονομικά ἐνεργοῦ δυναμικοῦ.

'Ο ὑψηλός ἀριθμός τῶν ἀπασχολουμένων στήν ἑλληνική γεωργία πού φθάνει τό ἕνα ἑκατομμύριο περίπου, εἶναι βέβαιο ὅτι ἀποκτᾶ ἰδιαίτερη σημασία στήν Κοινότητα τῶν 10.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι τό 1980 οἱ ἀπασχολούμενοι στήν 'Ελληνική γεωργία ἀποτελοῦσαν τό 11,6% τῆς κοινοτικῆς γεωργικῆς ἀπασχόλησης ἐνῶ τό ὑπόλοιπο τῶν ἀπασχολουμένων στήν 'Ελλάδα (3.356 χιλιάδες) ἀποτελοῦσε μόνο τό 3,1% τῆς συνολικῆς ἀπασχόλησης στήν κοινότητα. Παρά τή δραστική μείωση τῶν ἀπασχολουμένων στή γεωργία, τό ποσοστό πού ἀντιπροσωπεύουν ἐξακολουθεῖ νά παραμένει σέ ὑψηλά ἐπίπεδα, ἄν συγκριθεῖ μέ τά ἰσχύοντα στό σύνολο τῆς κοινότητας τῶν 9 πού ἦταν τό 1979 7,4%.

II) Τό ἐπίπεδο ἀνάπτυξης τῆς 'Ελληνικῆς Γεωργίας

'Αντιπαραθέτω μιά σειρά ἀπό μεγέθη πού ἀποδεικνύουν μία μεγάλη γενική οἰκονομική καθυστέρηση στήν 'Ελλάδα σέ σχέση μέ τό σύνολο τῆς Κοινότητας εἰδικώτερα στόν τομέα τῆς γεωργίας.

Τό κατά κεφαλή ἀκαθάριστο ἐγχώριο προϊόν σέ Εὐρωπαϊκές Νομισματικές Μονάδες ἦταν γιά τό 1978 2.600 περίπου στήν 'Ελλάδα καί 6.000 στήν Κοινότητα. 'Ο λόγος τῆς κατανάλωσης τροφίμων καπνοῦ καί ποτῶν πρός τήν συνολική κατανάλωση ἦταν ἀντίστοιχα 36,5% καί 23,3% περίπου γιά τό 1979.

'Ενῶ τό 1979 ἡ συμμετοχή τοῦ 'Αγροτικοῦ τομέα στό σύνολο τοῦ 'Ακαθάριστου 'Εγχώριου Προϊόντος ἦταν 3,8% γιά τήν Κοινότητα τῶν 9, τό ἀντίστοιχο μέγεθος γιά τήν 'Ελλάδα ἦταν 16 %. 'Η συμμετοχή

./.

τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων στίς ἐξαγωγές ἦταν 7,7% καί 34% ἀντίστοιχα.

Ἡ ἀκαθάριστη προστιθέμενη ἀξία στή γεωργία ἀνά ἀπασχολούμενο καί ἀνά καλλιεργουμένη μονάδα ἔκτασης σέ τιμές κόστους συντελεστῶν ἦταν γιά τήν Ἑλλάδα περίπου τό ἕνα τέταρτο αὐτῆς τῆς κοινότητας.

Οἱ ἀγροτικές ἐκμεταλλεύσεις οἱ μεγαλύτερες ἀπό 10 ἑκτάρια, κάλυπταν στήν κοινότητα τῶν 9 πάνω ἀπό 40 % τοῦ συνόλου ἐνῶ στήν Ἑλλάδα μόλις τό 8,5%. Τέλος, οἱ ἀποδόσεις στό στάρι τό 1976 ἦταν στήν κοινότητα τῶν 9 4.600 κιλά ἀνά ἑκτάριο, ἐνῶ στήν Ἑλλάδα 2.570 κιλά. Οἱ ἀποδόσεις σέ γάλα ἀνά ἀγελάδα τόν χρόνο ἦταν ἀντίστοιχα 3.840 στήν κοινότητα τῶν 9 τό 1980 καί μόνο 1.700 στήν Ἑλλάδα τό 1979.

Τό μεγαλύτερο ποσοστό κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς στό σύνολο τῆς γεωργικῆς εἶναι ἐπίσης ἔνδειξη ὑψηλότερου ἐπιπέδου ἀνάπτυξης τῆς γεωργίας. Ἔτσι, στήν κοινότητα τῶν 9 ἡ φυτική παραγωγή συμμετεῖχε στό σύνολο τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς κατά 40% περίπου καί ἡ ζωϊκή παραγωγή κατά τό ὑπόλοιπο 60%, στήν Ἑλλάδα ἡ σχέση αὐτή εἶναι ἀντίστροφη. Τό 1980 ἡ φυτική παραγωγή συμμετεῖχε κατά 65% περίπου καί ἡ ζωϊκή κατά 35% στό σύνολο τῆς παραγωγῆς.

Ἄλλωστε ἡ γενική εἰκόνα πού παρουσιάζουν οἱ ἐπενδύσεις στό γεωργικό τομέα εἶναι ὅτι ὑπῆρξαν ἀφ' ἑνός ἀνεπαρκεῖς καί ἀφ' ἑτέρου ἐξελισσόμενες δυσμενῶς. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι οἱ ἀκαθάριστες ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἀποτελοῦν ἕνα σχετικά χαμηλό ποσοστό τῆς Ἀκαθάριστης προστιθέμενης ἀξίας καί μάλιστα προοδευτικά μειούμενο ἐνῶ τό ἀντίθετο συμβαίνει σέ ὅλα τά ὑπόλοιπα Κράτη-Μέλη τῆς Κοινότητας. Ἔτσι τό 1973 τό ποσοστό ἦταν κάτι πάνω ἀπό 19% καί τό 1980 μειώθηκε σέ 13,7%. Ἡ μείωση τῶν Ἀκαθαρίστων Ἐπενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου ὑπῆρξε ἐντονότερη ἀπό τή μείωση τοῦ ἀπασχολουμένου πληθυσμοῦ στή γεωργία.

./.

Μέ βάση τά παραπάνω ἐνδεικτικά κριτήρια σύγκρισης φανερώνεται πῶς τό ἐπίπεδο ἀνάπτυξης τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας εἶναι χαμηλότερο ἀπό αὐτό τοῦ συνόλου τῶν Κρατῶν-Μελῶν.

Οἱ Ἕλληνες γεωργοί ἐκτός ἀπό τίςπαραπάνω ἀδυναμίες, ἀντιμετωπίζουν τεράστια ὀργανωτικά προβλήματα. Κάθε προσπάθειά τους νά οὐσιαστικοποιήσουν τίς συνεταιριστικές τους ὀργανώσεις ἀντιμετώπισε τήν ἐχθρική στάση τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ κεφάλαιου. Ἐνῶ στίς περισσότερες χῶρες τῆς Κοινότητας οἱ γεωργικοί συνεταιρισμοί ἐλέγχουν τό 40-75% τῆς ἀγροτικῆς πίστης, στή χώρα μας τό ἀντίστοιχο ποσοστό μόλις ξεπερνοῦσε τό 1% τό 1979. Στόν τομέα τῆς διάθεσης οἱ συνεταιριστικές ὀργανώσεις στήν Ἑλλάδα συμμετεῖχαν μόνο μέ 7% τῆς ἀξίας παραγωγῆς στά ὀπωροκηπευτικά ἔναντι 100% στήν Ὁλλανδία καί 50% στό Βέλγιο. Ἡ ἴδια περίπου κατάσταση ἐπικρατεῖ καί στόν τομέα τῆς μεταποίησης.

Ἡ κατάσταση τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας στόν τομέα τῶν διαρθρώσεων βρίσκεται ἀναμφισβήτητα στή χειρότερη μοίρα μέσα στήν Εὐρώπη τῶν 10. Τά διαρθρωτικά προβλήματα τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας εἶναι τό ἀποτέλεσμα μιᾶς μακρᾶς κοινωνικοπολιτικῆς διαδικασίας τῶν τελευταίων 30 χρόνων ἡ ὁποία σημάδεψε τόν τομέα καί ἀποτέλεσε τόν καθοριστικό παράγοντα τοῦ τρόπου ἐξέλιξής του.

Συνοψίζουμε τά σημαντικότερα προβλήματα:

Τό μέσο μέγεθος τῶν ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων εἶναι πάρα πολύ μικρό γιά τά Εὐρωπαϊκά πρότυπα, ὥστε νά ἐμποδίζει τήν πραγματοποίηση ἱκανῶν ἐπενδύσεων.

Ὁ κατακερματισμός εἶναι τόσο μεγάλος ὥστε κάθε προσπάθεια ἀξιοποίησης τοῦ χρόνου τοῦ γεωργοῦ νά εἶναι δύσκολη. Οἱ προσπάθειες πού ἔγιναν γιά ἀναδασμό δέν πέτυχαν γιατί δέν ὑπῆρξε παράλληλη θέσπιση νομικῶν μέτρων πού νά περιορίζουν μιά νέα κατάτμηση.

./.

'Ο ἐνεργός πληθυσμός πού ἀπασχολεῖται στόν τομέα εἶναι πολύ μεγάλη σέ σχέση μέ τό σύνολο μέ ἀποτέλεσμα ἕνα μεγάλο ποσοστό του νά ὑποαπασχολεῖται χωρίς συγχρόνως νά ὑπάρχουν δυνατότητες ἀπορρόφησής του στούς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας καί ἰδιαίτερα στόν τόπο τους.

Τό ἐπίπεδο τῆς γενικῆς ἐπαγγελματικῆς καί τεχνικῆς ἐκπαίδευσης τῶν ἀγροτῶν εἶναι χαμηλό μέ ἀρνητικές ἐπιπτώσεις στήν παραγωγικότητα. 'Υπάρχει μεγάλη ἔλλειψη βασικῆς καί κοινωνικῆς ὑποδομῆς τόσο στίς ὀρεινές καί προβληματικές περιοχές ὅσο καί γενικώτερα μέ ἀποτέλεσμα τήν συγκέντρωση σέ λίγα μόνο ἀστικά κέντρα.

'Η ὑποδομή γιά τή μεταποίηση καί ἐμπορία τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἶναι ἀνεπαρκής καί χωροταξικά ὄχι σωστά κατανεμημένη μέ ἀποτέλεσμα νά μήν εἶναι δυνατή ἡ ὀρθολογιστική διάθεση τῆς παραγωγῆς καί ἡ σωστή ἀξιοποίησή της μέχρι τόν καταναλωτή. Παράλληλα ἡ μεγάλη ἀπόσταση τῆς 'Ελλάδας ἀπό τά κύρια κέντρα κατανάλωσης τῆς Εὐρώπης δυσχεραίνει πολύ τίς μεταφορές αὐξάνει τό κόστος

'Η ὀργάνωση τῆς ἐμπορίας καί μεταποίησης βρίσκεται μακρυά ἀπό τά χέρια τῶν συνεταιρισμῶν, ἐνῶ παράλληλα ἡ ἀνεξέλεγκτη παρέμβαση ἑνός πλήθους μεσαζόντων εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τήν ἐκμετάλλευση τῶν παραγωγῶν, τή δημιουργία μεγάλου ἀνοίγματος μεταξύ τιμῶν παραγωγοῦ καί καταναλωτοῦ καί τήν ἀπώλεια σημαντικοῦ μέρους τῆς προστιθέμενης ἀξίας πού θά ἀπολάμβαναν οἱ παραγωγοί ἄν ἦταν ὀργανωμένοι σέ μιά κάθετη ἀγροτοβιομηχανική ὀργάνωση.

Τό χαμηλό ἐπίπεδο συνεταιριστικῆς ἐκπαίδευσης ἔχει ἐπίσης συμβάλει στή δημιουργία ἑνός μεγάλου ἀριθμοῦ μικρῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν διασπασμένων ὡς πρός τούς στόχους τους πού ἡ μόνη λειτουργία τους συνίσταται στόν ἐφοδιασμό τῶν μελῶν τους μέ γεωργικά ἐφόδια

'Η ἀνεπαρκής διοικητική καί ἐπιτελική ὀργάνωση στό κέντρο λήψεως ἀποφάσεων εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τήν παντελῆ ἔλλειψη ἑνός μακροχρόνιου σχεδιασμοῦ στόν τομέα τῆς γεωργίας μέ συγκεκριμένους στόχους, ἱεράρχηση προτεραιοτήτων καί ἐναλλακτικές λύσεις.

'Η ἀνεπαρκής ἐπάνδρωση τῆς ὑπαίθρου μέ γεωτεχνικό προσωπικό καί ἡ καθυστέρηση στήν ἐφαρμογή ἐρευνητικῶν προγραμμάτων ἀποστέρησαν τήν 'Ελληνική ὕπαιθρο ἀπό τίς σύγχρονες γνώσεις καί τήν ἐφαρμογή στήν πράξη τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπιστήμης.

'Η μή ἀξιοποίηση πλήρως τῶν ὑδάτινων δυνατοτήτων τῆς χώρας γιά ἄρδευση καί ἡ ἔλειψη μικρῶν καί μεγάλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων ἀπέκλεισαν τήν δυνατότητα ἐπιλογῆς γιά καλλιέργεια καί παραγωγή ὁρισμένων Προϊόντων γιά τά ὁποῖα ἡ 'Ελλάδα ἔχει συγκριτικό πλεονέκτημα. 'Η ἔλλειψη ἀξιοποίησης τῶν δασῶν τῆς χώρας καί ἡ συνεχής ὑποβάθμιση τους ἀπό τίς πυρκαϊές ὁδήγησαν στήν ἀπογύμνωση τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν, τή διάβρωση τῶν ὀρεινῶν ἐδαφῶν, μέ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις καί στό γεωργικό τομέα, τή δημιουργία τεράστιων χειμαρικῶν φαινομένων καί τήν ὑποβάθμιση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

'Ο τομέας τῆς ἁλιείας εἶναι ἕνας ἀπό τούς πιό καθυστερημένους κλάδους τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας καί ἀντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ἀφ' ἑνός λόγω τῆς μειονεκτικότητάς τῶν 'Ελληνικῶν θαλασσῶν σέ σχέση μέ τίς ἀνοικτές θάλασσες τῶν ὠκεανῶν, ἀφ' ἑτέρου λόγω τῆς ἔλλειψης κάθε προγραμματισμοῦ καί πολιτικῆς στόν τομέα. Σήμερα παρουσιάζεται ἡ εἰκόνα ἑνός παλαιομένου στόλου ἀπό μικρές, οἰκονομικά ἀσύμφορες ἁλιευτικές μονάδες, ἀνεπάρκεια ἐγκαταστάσεων συντήρησης καί μεταποίησης ἁλιευτικῶν προϊόντων, μεγάλη μείωση τῆς ἀποδόσεως ἁλιευτικῶν πεδίων καί ἔλλειψη κάθε σοβαρῆς συνεταιριστικῆς ὀργάνωσης τῶν ψαράδων.

./.

III) Στόχοι τῆς Κυβερνητικῆς Πολιτικῆς στή Γεωργία

Τό πρόβλημα τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας εἶναι πρόβλημα δομῶν καί ἐντάσσεται στό γενικότερο πρόβλημα μιᾶς ὁλοκληρωμένης ἀνάπτυξης.

Ἡ κυβέρνηση ἔχει υἱοθετήσει μιά πολιτική ἐπίλυσης τῶν διαρθρωτικῶν ἀδυναμιῶν. Ἡ διαδικασία ἀνάπτυξης τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας καί τῆς γεωργίας εἰδικώτερα θά στηριχθεῖ σέ ἕνα σφαιρικό ἐθνικό προγραμματισμό μέ προσανατολισμό στήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ τομέα ἀλλά καί τήν ἄμβλωση τῶν περιφερειακῶν ἀνισοτήτων. Τό 5ετές πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης καί ἀναδιάρθρωσης τῆς οἰκονομίας, πρόκειται νά μπεῖ σέ ἐφαρμογή στίς ἀρχές τοῦ 1983. Στόχος μας εἶναι ὁ ἐκσυγχρονισμός τοῦ τομέα ἔτσι ὥστε νά ἀντιμετωπίσει ἀπό μιά ἰσχυρότερη θέση τόν διεθνή ἀνταγωνισμό. Ἀταλάντευτη θέση τῆς κυβέρνησης εἶναι ἡ συγκράτηση τοῦ πληθυσμοῦ στήν ὕπαιθρο στά πλαίσια μιᾶς πλατειᾶς διοικητικῆς καί οἰκονομικῆς ἀποκέντρωσης. Ἔτσι, ἡ στήριξη τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος, ἡ ἐνίσχυση τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος καί ἡ βελτίωση τῆς κοινωνικῆς καί πολιτιστικῆς ὑποδομῆς τῆς ὑπαίθρου εἶναι ἀπαραίτητες προϋποθέσεις.

Παραλάβαμε ἕναν ἀγροτικό τομέα ἔντονα ὑποβαθμισμένο μέ φθίνοντες δεῖκτες οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς εὐημερίας. Πέρα ἀπό τή διαφορετική πολιτική ἐπιλογή, ἡ ἀναβάθμιση τοῦ τομέα θά ἀπαιτήσει χρόνο καί πόρους.

Προχωρᾶμε στήν ἀλλαγή τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου μέσα στό ὁποῖο διεξάγεται ἡ διαδικασία τῆς παραγωγῆς, τῆς ἐμπορίας καί τῆς μεταποίησης στόν ἀγροτικό τομέα πού εἶναι κύριος μοχλός γιά τήν πραγματοποίηση τῆς βελτίωσης τῶν συνθηκῶν διαβίωσης καί τῆς ποιότητας ζωῆς στήν Ἑλληνική ὕπαιθρο.

./.

Ένα από τά κύτταρα τῆς ἀλλαγῆς πού ἐπιδιώκουμε εἶναι ὁ ἀγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός πού θά ἀποτελέσει τόν πυρήνα γιά τό ξαναζωντάνεμα τῆς ὑπαίθρου μακροπρόθεσμα μέσα ἀπό μία σύνθετη καί δαπανηρή διαδικασία.

Ἤδη παίρνουμε μέτρα τά ὁποῖα θά ἐνισχύσουμε γιά τήν ἔνταξη τῶν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων τῶν ἀγροτῶν στά πλαίσια ἑνός ἀνεξάρτητου ἐθελοντικοῦ καί οἰκονομικά εὔρωστου καί δημοκρατικοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος.

Ὅμως ἡ ἔνταξή μας στίς Εὐρωπαϊκές Κοινότητες μέ τούς σημερινούς ὅρους περικλείει ἀντιθέσεις καί ἐγκύμονες κινδύνους γιά τούς ἀγρότες μας. Ἡ συνύπαρξη μέ χῶρες πού ἔχουν ἀναπτυγμένο ἀγροτικό τομέα καί μεγάλη οἰκονομική ἀνάπτυξη δημιουργεῖ προβλήματα πού μποροῦν νά ὁδηγήσουν σέ ἀδιέξοδο τήν ἀγροτική μας οἰκονομία καί τούς ἀγρότες μας. Παράδειγμα εἶναι ὁ μεγάλος πληθωρισμός διαθρωτικοῦ χαρακτήρα πού χαρακτηρίζει τήνοἰκονομία μας γενικώτερα καί οἱ δυσκολίες πρόσβασης στίς ἀγορές τῆς κοινότητας γιά τά ἀγροτικά μας προϊόντα πού φανερώνεται καθημερινά.

Θά ἀναφερθῶ γιά λίγο στά στοιχεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου:

Τό συνολικό ἔλλειμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου διευρύνεται ὅλο καί περισσότερο κατά τήν τελευταία δεκαετία. Τό 1981 αὐξήθηκε κατά 10,5% σέ σχέση μέ τό 1980 καί ἔφθασε τά 256 δισεκατομμύρια δραχμές. Τό 1981 εἰδικά τό ἐμπορικό ἰσοζύγιο ἀγροτικῶν προϊόντων παρουσίασε ἔλλειμα 4,6 δισεκατομμύρια δρχ. ἐνῶ τό 1980 ἦταν πλεονασματικό κατά 3,3 δισεκατομμύρια δραχμές.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι τό ἐμπορικό μας ἔλλειμα μέ τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ σχεδόν διπλασιάστηκε τό 1981 σέ σχέση μέ τό 1980 (αὔξηση 93,7%). Ἐπίσης ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ἐνῶ τό 1980 ἡ ἐλλειμματικότητα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου προερχόταν κατά 32% ἀπό τίς χῶρες

./.

τῆς ΕΟΚ, τό 1981 τό ποσοστό αὐτό αὐξήθηκε σέ 56%.

Ὡς πρός τό ἀγροτικό ἐμπορικό ἰσοζύγιο μέ τήν ΕΟΚ τῶν 9, τό 1981 γίνεται ἐλλειματικό γιά πρώτη φορά τήν τελευταία δεκαετία. Τοῦτο ὀφείλεται σέ μιά κατακόρυφη αὔξηση τῶν εἰσαγωγῶν κατά 139% ἔναντι 29.5% τό 1980. Ἀντίθετα οἱ ἐξαγωγές ἀγροτικῶν προϊόντων πρός τήν ΕΟΚ αὐξήθηκαν μόνο κατά 25.7%, τό 1981, ἔναντι τοῦ 1980 ἀκολουθώντας σχεδόν τόν ἴδιο ρυθμό αὔξησης τοῦ 1980 ἔναντι τοῦ 1979.

Ἡ συμμετοχή τῶν εἰσαγωγῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων στό σύνολο τῶν εἰσαγωγῶν ἀπό τήν ΕΟΚ ἐνῶ ἦταν 9.5% τό 1980 αὐξήθηκε στό 16.6% τό 1981.

Εἶναι προφανές ὅτι τό ἔλλειμμα τοῦ ἀγροτικοῦ ἰσοζυγίου μέ τήν ΕΟΚ ὀφείλεται στήν μετατόπιση τῶν εἰσαγωγῶν κτηνοτροφικῶν (κυρίως) προϊόντων ἀπό τρίτες χῶρες, ὅπως γινόταν μέχρι καί τό 1980, σέ χῶρες τῆς ΕΟΚ. Ἡ ἐξέλιξη τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἐπομένως τό 1981 ἀπέδειξε ὅτι τό ἄνοιγμα τῆς ἀγορᾶς ἔγινε κατά τρόπο μονομερή. Ἡ κοινοτική προτίμηση λειτούργησε γιά τά βόρεια προϊόντα (κρέας καί γαλακτοκομικά κυρίως) ἐνῶ γιά τά μεσογειακά προϊόντα δέν ὑπῆρξε προστασία ἀπό τίς εἰσαγωγές ἀπό τρίτες χῶρες.

IV) Ἡ ἐνσωμάτωση τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας στίς Ε.Κ. καί οἱ εἰδικές ρυθμίσεις

Τά στοιχεῖα πού παραθέσαμε ἔδειξαν πώς ἡ ἑλληνική γεωργία διαφέρει σημαντικά ἀπό τήν Κοινοτική τόσο στό βαθμό ἀνάπτυξης ὅσο καί στίς δομές. Δέν μπορεῖ παρά νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ ὁμαλή λειτουργία τοῦ τομέα μέσα στό κοινοτικό πλαίσιο μιά καί ἡ συμφωνία προσχώρησης δέν

./.

ἔλαβε ὑπόψη της ὅλες τίς ἰδιαιτερότητες πού περιγράψαμε.

Οἱ κανόνες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητας εὐνοοῦν τίς κεντρικές καί ἀναπτυγμένες οἰκονομίες σέ ὅλους τούς τομεῖς καί σχεδιάστηκαν γι' αὐτές. Τά προβλήματα τοῦ τομέα ὀξύνονται καί δυσχεραίνεται ἡ λύση τους στό βαθμό πού δέν γίνονται προσαρμογές καί διαφοροποιήσεις τῶν κανόνων γιά νάληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ 'Ελληνικές ἰδιαιτερότητες. Οἱ συνέπειες τῆς ἔνταξης στόν ἀγροτικό τομέα ἐντείνουν τά προβλήματα πού ἐκπηγάζουν ἀπό τίς διαρθρωτικές ἀδυναμίες. 'Η συνύπαρξη μέ τίς ἀναπτυγμένες καί ἐκσυγχρονισμένες γεωργίες τῶν ἄλλων χωρῶν δημιουργεῖ κάτω ἀπό τούς σημερινούς κανόνες τῆς ΚΑΠ ὀξύ πρόβλημα.

Οἱ μικρές ἐκμεταλλεύσεις κάτω ἀπό τήν πίεση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τείνουν νά ἐξαφανισθοῦν. Οἱ παραγωγοί αὐτοί ὑποχρεώνονται σιγά-σιγά νά ἐγκαταλείψουν τή γεωργία καί νά προστεθοῦν στή μεγάλη μάζα τῶν ἀνειδίκευτων ἐργατῶν. Αὐτή ἡ ἐξέλιξη ἔχει ἄμεσες ἐπιδράσεις πάνω στίς μικρές κτηνοτροφικές μονάδες καί τούς μικροκτηνοτρόφους.

'Η ΚΑΠ σήμερα εἶναι προσανατολισμένη στήν ἐπίλυση βραχύχρονων προβλημάτων κοινωνικοπολιτικοῦ χαρακτήρα καί πολύ λιγώτερο στήν ἐπίλυση διαρθρωτικῶν προβλημάτων. Οἱ δαπάνες τοῦ Κοινοτικοῦ ταμείου γιά τή γεωργία κατανέμονται στό σύνολό τους σχεδόν γιά τήν στήριξη τῶν τιμῶν διαφόρων προϊόντων καί μόνο ἕνα ἐλάχιστο ποσοστό προσανατολίζεται πρός τήν βελτίωση μακροχρόνιων προβλημάτων διαρθρωτικοῦ χαρακτήρα. Ἄλλωστε ἡ ἀξιοποίηση τῶν πόρων ἐξαρτᾶται σέ μεγάλο βαθμό ἀπό τό ἐπίπεδο ἀνάπτυξης καί ὀργάνωσης τῶν παραγωγῶν.

'Η 'Ελληνική κυβέρνηση ἔκρινε ἀναγκαῖο καί ἐπέστησε τήν προσοχή τῆς Κοινότητας τόσο στά ἰδιαίτερα προβλήματα τῆς 'Ελληνικῆς Οἰκονομίας ὅσο καί στήν πολιτική πού ἔχει χαράξει γιά τήν ἀντιμετώπισή τους. 'Ελπίζουμε πώς θά ἀναγνωρισθεῖ ἔμπρακτα ἀπό τήν Κοινότητα ἡ ἀνάγκη εἰδικῶν ρυθμίσεων πού θά ἐπιτρέπουν καί στόν τομέα τῆς

γεωργίας τήν ἐπιθυμητή ἀνάπτυξη.

Ἐπισημαίνουμε τήν ἀνάγκη γιά μεταφορά πόρων μέσα ἀπό τόν Κοινοτικό προϋπολογισμό γιά τήν σταδιακή σμίκρυνση τῶνἀνισοτήτων μέσα στήν κοινότητα σάν σύνολο ἀλλά καί μέσα στίς μεσογειακές περιοχές τῆς κοινότητας πού στό σύνολό τους τυχαίνουν δυσμενέστερης μεταχείρισης. Μέσα στόν μεσογειακό χῶρο ὑπάρχει ἀκόμα δυσμενέστερη μεταχείρηση τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας. Ἐπιδιώκουμε ἔτσι νά ἐπεκταθοῦν καί στήν Ἑλλάδα βελτιώμένοι κανονισμοί πού θά προβλέπουν μεγαλύτερη κοινοτική προστασία καί ποσοστά συμμετοχῆς τῶν κοινοτικῶν ταμείων.

Τό ἄμεσο πρόβλημα τῆς στήριξης τοῦ εἰσοδήματος τῶν μικροκαλλεργητῶν δέν μπορεῖ παρά νά ἀντιμετωπισθεῖ μέ ἔκτακτες ρυθμίσεις καί μέ μέτρα πού σέ μεγάλο ποσοστό δέν μπορεῖ παρά νά βαρύνουν τήν κοινότητα. Κατά τήν μεταβατική αὐτή περίοδο εἶναι ἀπαραίτητο νά προβλέπονται ἐνισχύσεις τῶν μέσων παραγωγῆς.

Παράλληλα εἶναι ἀναγκαία ἡ υἱοθέτηση μέτρων ουδιαστικῆς στήριξης μονίμου χαρακτήρα μέσα ἀπό τήν Κοινή Ὀργάνωση τῆς Ἀγορᾶς σέ προϊόντα πού δέν καλύπτονται ἐπαρκῶς ἤ καθόλου ἀπό αὐτήν καί πού ἀποτελοῦν σημαντικά προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας.

Πρέπει συγχρόνως νά γίνει σταδιακή ὑποκατάσταση τῶν ἐκτάσεων ποικιλιῶν μειωμένης ζήτησης μέ ἐξασφαλισμένη τήν κάλυψη τοῦ κόστους γιά τή στήριξη τοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν.

Ἡ χρηματοδότηση καί τεχνική βοήθεια τῆς Κοινότητας εἶναι ἐπίσης ἀπαραίτητη γιά τήν προώθηση ὁλοκληρωμένων προγραμμάτων μακροπρόθεσμου χαρακτήρα γιά τήν ἐπιτάχυνση τῆς ἀγροτικῆς Οἰκονομίας σέ ὅλες τίς μειονεκτικές περιοχές τῆς Ἑλλάδας, ὀρεινές, νησιώτικες, παραμεθόριες μέ προβλεπόμενες δραστηριότητες: ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα, ἀγροτική καί δασική ὁδοποιΐα, ἐξηλεκτρισμό, κτίρια γεωργικῆς ἐκπαίδευσης, βελτίωση βοσκοτόπων, ὕδρευση, ἀποχέτευση, ἀντιδιαβρωτική προστασία, δασικά μέτρα, πρόγραμμα κτηνοτροφίας.

'Η Κοινότητα έπίσης μπορεῖ νά βοηθήσει γιά νά βρεθοῦν διέξοδοι στά προβλήματα τῆς ἁλιείας μέ ἐνισχύσεις γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς ὑπερπόντιας ἁλιείας, γιά τήν ἀξιοποίηση τῆς παραγωγῆς ὅπου ὑπάρχουν προβλήματα διάθεσης, γιά τόν ἐκσυγχρονισμό τοῦ στόλου, γιά τή βελτίωση τοῦ δικτύου λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων καί γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ὑδατοκαλλιεργειῶν.

Τέλος, χρηματοδότηση καί τεχνική βοήθεια ἀπό τήν Κοινότητα πρέπει νά χορηγηθεῖ μέ κατεύθυνση τήν ἵδρυση καί ὀργάνωση ἀγροτοβιομηχανικῶν συγκροτημάτων μέ ἰδιαίτερη ἐνίσχυση γιά τή στελέχωση τους μέ ἐξειδικευμένο προσωπικό καί τήν ἀνάπτυξη τῶν συνεταιρισμῶν.

1-6-82

34.1

P R E S S C O N F E R E N C E

of the Minister of Agriculture

mr. K. SIMITIS

Aspects of the Greek demand to the European Economic Community for special measures in the Agricultural Sector

The significance of the agricultural sector in Greece.

Greece emerged from the second world war with a completely destroyed economy. From 1960, it went through a stage of underdevelopment to a process of fully adopting capitalist development. The agricultural sector's significance began to diminish gradually, while the development of the industrial sector was carried on.

In 1950, the agricultural sector accounted for 32% of the Gross National Product (GNP); its share of the GNP was decreased to 14.5%, in 1980, inspite of an average annual rate of increase of the Gross Agricultural product equal to 3.5% during the period between 1968 and 1980.

Dramatic changes occured with respect to employment and in a very short time the number of people employed in agriculture fell drastically. These developments had serious socio-economic impacts. A massive immigration process which took place during the decade of 1960 played a more important role than the increase of the demand for labour by the industrial sector.

In 1961 56% of the total active population was employed in agriculture while the respective figure for 1971 was decreased to 40%. Today it is estimated that one third of the

working population is employed in agriculture.

The large number of people employed in Greek agriculture (close to 1 million) is a fact which can not easily be neglected in the Community of the ten.

It is interesting to note that in 1980 the number of people employed in agriculture in Greece accounted for about 11,6% of total Community employment in agriculture while the remaining of the total of actively employed in Greece (3356 thousand) accounted for only 3.1% of total employment in the Community. In spite of the drastic reduction of employment in agriculture the percentage it represents is still maintained at high levels when compared to the corresponding figure for the whole of the community of the nine (7.4% in 1980).

The level of development of Greek Agriculture

I will make use of a series of figures which demonstrate the situation the Greek economy is in, compared to that of the Community with emphasis on the agricultural sector. In Greece the per capita Gross Domestic Product (GDP) in European Monetary Units (ECU) was 2600 in 1978 whereas the corresponding figure for the Community was 6.000. The ratio of consumption of food, tobacco and beverages to total consumption was approximately 36,5% and 23.3% respectively for 1979.

In 1979 while the agricultural sector accounted only for 3.8% of the GDP in the community of the nine the relevant figure for Greece was 16%. The contribution of the agricultural production to the total value of exports was 7.9% for the Community and 32.2% for Greece.

. /.

The Gross value Added at factor cost per capita as well as per unit of cultivated area in Greece was one fourth of that in the Community. The agricultural holdings with an area of 10 hectares or more accounted for over 40% of the total in the Community of the nine whereas in Greece they did not exceed 8.5% of the total. Yields in wheat production were equal to 2.570 kgs per hectare in Greece and 4.600 kgs per hectare in the Community of the nine (1980-1981). The respective yields in milk production was 1700 and 4.040 kgs per cow per annum.

The higher percentage of total value of agricultural production accounted for by livestock production is also an indication of a higher level of development of agriclture. In the Community of the nine crop production accounts for about 40% of the total value of production while the rest is attributed to livestock production. In Greece the relationship is reversed. In 1980, crop production accounted for 65% of the total value of production and only 35% was attributed to livestock production.

In addition investment in the agricultural sector has been highly unsufficient and continuously diminsihing. Gross investment constitutes a relatively low percentage of the Gross value added and has progressively diminished at a time when the exact opposite development is taking place in the Community.

This percentage was over 19% in 1973 where as in 1980 it was reduced to 13.7%. The reduction of Gross Investment was higher than the reduction of the number of people employed in agriculture in relative terms.

. /.

On the basis of the above indicative comparative criteria it is demonstrated that the level of development of Greek agriculture is much lower than that of the rest of the Community.

Along with the weaknesses I just mentioned, Greek farmers are faced with great organizational problems. All their efforts to strengthen their cooperative organization, have encountered the hostile position of the middleman's capital While in most Member States agricultural cooperatives control 40% to 75% of agricultural credit, in Greece the corresponding percentage just exceeded 1% in 1975. In the marketing sector agricultural cooperatives in Greece acount for only 7% of the value of production in the fruit and vegetables sector as compared to 100% in Holland and 50% in Belgium. The same holds true in processing .

The agricultural situ ation in Greece with respect to structures is undoubtedly inferior to all other Member States in the Community. The structural problem of Greek agriculture is the result of a long sociopolitical process of the last 30 years which has characterized the sector and has been the decisive factor for the way it has developed.

I could outline the most important problems.

The average size of agricultural holdings is very low for European standards and such that it hinders the realization of sufficient investments. Fragmentation is also so high that any effort towards rationalizing farmer's time allocation becomes very difficult. All efforts toward land consolidation have failed because there had been no parallel legal measures taken in order to avoid new fragmentation.

. /.

The number of the actively employed in agriculture is very high and as a result a high percentage is underemployed with no possibilities of employment in other sectors of the economy.

The low level of general vocational and technical training of the farmers, has had a negative impact on productivity. There is a significant lack of basic social intrastructure not only in the mountainous and less favoured areas but elsewhere as well. As a result a high population concentration has taken place in a few urban centers.

Agricultural products processing and marketing intrastructure is insufficient and irrationally distributed in space.

This leads to irrational and inefficient marketing practices before the products reach the consumer. In addition the long distance from Greece to the major consumers' centers in Europe make transportation very difficult due to increased costs.

Agricultural cooperatives have no control or saying in the organization of marketing and processing. Further more the uncontrolable intervention of a host of middlemen resulted in the exploitation of the producers, the widen ing of the gap beween producers'and consumers' prices and the loss of a good portion of value added which would otherwise benefit the farmers.

The low level of cooperative training has also contributed to the creation of a large number of small agricultural cooperatives all broken up with respect ot their objectives and whose major function is to provide their members

with some inputs to production.

The insufficient adminstrative and executive organization in the centers of decision making resulted in the absence of a long term plan in the sector. These have been no specific objectives, priorities and proposals for alternative solutions.

The insufficient staffing with the appropriate personnel of extension dervices in the country side and the delay in the application of reseearch programs have prevented the Greek rural sector from benefiting from current scientific knowledge and experience.

The irrational use of the country's water resources for irrigation purposes and the lack of small and large irrigation projects have made the cultivation of certain crops in which Greece has a comparative advantage, practically impossible.

The irrational utilization of the country's forestry resources as well as their constant degradation due to hazards such as fire have lead to the stripping of the mountains, and their corrosion along with negative impacts on agricultural production and the damaging of the natural enviromnent.

The subsector of fishing is one of the most retarded in our national economy and is encountering serious problems due to the reduced endowments of the Greec seas when compared to the open seas of the oceans on one hand and to the lack of any planning and concrete policy on the other. Today the fishing fleet of the country is aging and consists of small, economically inefficient fishing units. The infrastructure for the conservation and processing of the production is insufficient . In addition a serious reduction

of the yields of fishing grounds has been observed. There is finally no serious cooperative organization for fishermen.

The objectives of government policy in Agriculture

The problem of Greek agriculture is a problem of structures and is part of the more general problem of an integrated development. The government has adopted a policy of coping with the structural weaknesses of the Greek economy. The process of develpment of the Greek Economy, in general and of argiculture more specifically will be based on global national planning oriented toward dealing with the problems of the sector as well as with eliminating regional disparities to the degree possible. The five year plan of economic development and restructuring of the economy is due to be applied early in 1983. Our goal is the modernization of the sector in such a way as to be able to face international competition. It is the government's firm position to keep the population in the rural areas in the framework of a wide effort in favour of adminstrative and economic decentralization. Therefore, the support of agricultural incomes, the strengthening of the cooperative movement and the improvement of social and cultural intrastructure of rural areas are necessary conditions.

The new government has inherited an agricultural sector seriously degraded, deeply in debt, characterized by a set of unfavourable economic and social well-being indicators.

The improvement of the conditions will require time and resources apart from the adoption of different policies. We are now proceeding with the changing of the legal framework

within which production, marketing and processing activities take place.

The agroindustrial cooperatives the nucleus of the change we are aiming at, will be instrumental in bringing about the revitalization of the countryside through a complex and costly process. We are already taking measures to be intensified with time for the incorporation of production activities in the framework of a voluntary, economically healthy and democratic cooperative movement.

However, Greece's adhe sion into the European Economic Community under the present terms present us with certain contradictions and dangers for our farmers. Coexistance with countries whose economies and agricultural sectors in particular and highly developed create certain problems which could lead our agriculture and our farmers to a dead end, if certain measures are not taken. As an example I could mention the high rates of structural inflation which is currently characterizing our economy and the difficulties we are facing everyday in maintaining access to the Community market for our agricultural produce.

The total trade balance deficit has been increasingly widening during the last decade. In 1981 the deficit was increased by 10.5% with respect to 1980 and reached 256 billion drchs. In 1981 the trade balance deficit for agricultural products was equal to 4.6% billion drchs whereas that of 1980 was a surplus of 3.3. billion drchs. Our trade balance deficit with the community was almost doubled in 1981 as compared to that of 1980 (an increase of 93.7%). Further more, while in 1980 EEC accounted for 32% of the country's trade deficit, in 1981, it accounted for 56% of the deficit.

. / .

As far as the agricultural trade balance with the EEC of the 9 is concerned in 1981 it was proved to be negative, for the first time in the last decade. This is due to a rapid increase of imports by 139% as compared to 29.5% in 1980. On the contrary, exports of agricultural products to the EEC were increased only by 25.7% in 1981 as compared to the previous year. This percentage annual increase is almost the same as that of the previous year.

The share of imports of agricultural products to the total value of imports from EEC was increased from 9.5% in 1980, to 16.6% in 1981. It is obvious, that the trade balance deficit of agricultural production with the community is due to the shifiting of imports of livestock products away from third countries toward EEC Member States. Such developments therefore prove that the opening of the markets has functioned as an-one-way process. Community preference has favoured northern products (mainly meat and milk) while these has been no protection of mediteranean products against imports from their countries.

The incorporation of Greek agriculture into the EEC and the special measures

The information I presented you with shows that Greek agriculture differs from that of the Community as a whole pith respect to the level of development as well as with respect to structures. One should question the normal functioning of the sector within the Community framework since the Treaty of adhession did not take into account all the specific characteristics. The Community rules and regulations

favour the central and developed economies. Greek agriculture's problems would become more accute and the solution would become more difficult as long as no adjustments are made and no deviations are allowed in order for the peculiarities of the Greek economy to be taken into account.

The smaller agricultural holdings tend to dissappear under competitive pressure. Small farmers are being forced to abandon agriculture and join the mass of unskilled labour. This development has immediate implications for the small livestock production farmer.

Today the CAP is oriented toward solving sort term problems and does not sufficintly cope with the problems of structures. Community expenditures in agriculture are distributed almost in total for price support schemes for various products and only a small percentage is addressed to solving some of the long term structural problems. Besides, the ability to draw funds depends largely on the degree and level of development and farmers organization.

The Greek government has drawn the Community's attention to the specific problem of the Greek econony as well as to the policies chosen to cope with such prblems. We hope that the Community will indeed see the need to proceed with the special arrangement that would allow our agricultural sector the desired growth and development.

We pointed out the need for a transfer of the necessary resources from the Community's budget for the gradual leveling off of the imbalances within the Community as a whole but also within the Member States belonging to the Community's perimeter. There is still unfavourable treatment of Greek

agriculture within the mediterranean regions. We aim therefore at the extension of Community's improved rules, regulations and directives that would provide sufficient community protection and higher percentages of contributions from the Community's funds.

The immediate problem of supporting the income of small farmers can not be neglected but should be solved by means of special community measures. For a transitional period imput rubsidies provided by the Communtiy are also necessary.

In addition the adoption of measures of substantial support and permanent nature are necessary within the framework of the CAP for products which are not sufficienty covered or not covered at all. Some of such products are very important for Greek Agriculture.

A program for gradual restructuring of the crops and the substitution of crops of decreased demand should be carried out with full Community compensation that would make up for the cost for the loss of income to producers.

Community funds and technical assistance is also necessary for promoting integrated programs of a long term nature for the acceleration of the development of the agricultural economy in all unfavoured areas in Greece. Activities to be financed should include irrigation projects, agricultural and forestry roads, electricity centers of agricultural training pasture improvement, provisions for water for municipal use, sewage, protection against corrosion, forestry measures, and livestock production improvement programme.

The Community could also assist in seeking solutions for the problems in fisheries by providing assistance for the development of open sea fishing, for the modernization of the fleet,

for the construction of a network of port facilities and the development of production sites.

Finally, community finance and technical assistance is also needed for he establishment and organization of agroindustrial cooperatives with emphasis on the proper staffing with trained personnel.